

Corona-ECS verslag 28 mei

28 mei 2020 – via Webex	(10)(2e) (DMO) – Noodmaatregel oorlogsmusea vanwege gedwongen sluiting Coronavirus
-----------------------------------	---

Steun aan oorlogsmusea en herinneringscentra WOII

Aanwezigen: (10)(2e) (WJZ, voorzitter), (10)(2e) (WJZ, secretaris), (10)(2e) WJZ, (10)(2e) (WJZ), (10)(2e) (FEZ), (10)(2e) (DUS-I), (10)(2e) (10)(2e) (DMO), (10)(2e) (DMO).

Achtergrondinformatie: Afgelopen maandag 25 mei 2020 is in ECS verband gesproken over de mogelijke financieringsinstrumenten voor het steunen van oorlogsmusea en de herinneringscentra 40-45 die in de problemen zijn geraakt door de gedwongen sluiting als gevolg van het coronavirus. Naar aanleiding van dit ECS heeft DMO de mogelijkheden verder uitgewerkt. Met de herinneringscentra heeft VWS een instellingsubsidierelatie, waardoor de oplossing binnen deze subsidierelatie kan worden gevonden volgens de beslisboom subsidie & corona. Met de 10 oorlogsmusea die lid zijn van de overkoepelende Stichting Musea en Herinneringscentra 40-45 (SMH) is er geen subsidierelatie. DMO wilt deze musea compenseren voor gederfde inkomsten als gevolg van de gedwongen sluiting in verband met COVID-19. Voor ligt de vraag of dit via een subsidie aan de SMH kan worden bewerkstelligd.

Bespreking:

Naar aanleiding van het vorige ECS heeft DMO besloten om de steun aan de herinneringscentra, met wie VWS een subsidierelatie heeft, via de beslisboom subsidie & corona op te lossen. Ten aanzien van de oorlogsmusea stelt DMO voor om een PxQ subsidie te verstrekken aan de Stichting Musea en Herinneringscentra 40-45 (hierna: SMH). Een andere optie is het verstrekken van een subsidie via OCW/het Mondriaan Fonds. Vorige keer is ook gesproken over een lening, maar DMO ziet het niet als realistisch om de musea het geldbedrag terug te laten betalen.

DMO geeft aan een subsidie aan de SMH als subsidieaanvragers te willen verstrekken, waarbij de SMH als een soort van penvoerder richting de 10 oorlogsmusea optreedt. Het bestuur van SMH bestaat uit museumdirecteuren van de verschillende musea. DMO stelt voor om meteen vast te stellen om uitvoeringslasten te beperken, maar noemt als nadeel dat er dan geen controle kan plaatsvinden. DUS-I merkt op dat eerder in het ECS is besproken dat er verplichtingen kunnen worden opgenomen in de vaststelling die ook na de vaststelling nog blijven gelden. Indien deze verplichtingen niet worden nagekomen, kan de subsidievaststelling worden herzien (zo volgt uit artikel 4:49, eerste lid, onder c, van de Awb).

WJZ geeft aan dat er qua staatssteun twee opties zijn, namelijk vrijstellen op grond van de AGVV of het bij de Europese Commissie melden van compensatiesteun voor geleden schade in verband met COVID-19. Op grond van de AGVV kan steun voor cultuur worden vrijgesteld. De subsidieaanvraag moet dan worden ingediend voordat de activiteiten zijn begonnen (stimulerend effect). Bij het verstrekken van compensatiesteun moet worden aangetoond dat er geen sprake is van overcompensatie. Dat is met een PxQ subsidie lastig. WJZ geeft de voorkeur aan de AGVV-route, alhoewel het stimulerende effect een lastige factor wordt indien de activiteiten achteraf worden gesubsidieerd. Er zouden wel toekomstige activiteiten in het kader van beheer kunnen worden gesubsidieerd. WJZ neemt contact op met OCW om af te stemmen hoe zij staatssteun hebben geregeld.

DMO geeft aan dat in totaal een bedrag van 6 a 7 ton beschikbaar is voor een subsidie aan de SMH. De SMH verdeelt dit bedrag over 10 musea. WJZ geeft aan dat de uiteindelijke berekeningswijze van de subsidie (normbedragen of werkelijke kosten) afhankelijk zal zijn van de uiteindelijke staatssteuntoets. De voorzitter geeft aan dat qua verantwoording geen zwaarder regime kan worden gehanteerd dan dat gehanteerd zou worden indien de subsidie aan de 10 musea apart zou worden verstrekt. Dit betekent dat er lichte verantwoordingseisen gelden. Op grond van artikel 1.6 van de Kaderregeling zou een lager verantwoordingsarrangement toegepast kunnen worden gezien het bijzondere karakter van de subsidie. Door de samenstelling van het

bestuur van SMH wordt geborgd dat de subsidie ook daadwerkelijk wordt doorbetaald aan de 10 musea. Over de inhoud van de werkelijke kosten verklaring kan ook een extra verplichting worden opgenomen in de verleningsbrief. Ter verantwoording zou bijvoorbeeld een verklaring van het bestuur gevraagd kunnen worden. Als de SMH voldoende zekerheid kan geven aan de voorkant, kan er meteen worden vastgesteld. Als SMH nog gegevens moet uitvragen, kan VWS eerst bevoorschotten en later vaststellen op basis van een eigen berekeningssystematiek. De berekeningssystematiek wordt in de verleningsbrief vastgelegd. DMO kan bij de SMH informeren welke berekeningssystematiek zij hanteren.

De voorzitter merkt op dat er eigenlijk sprake is van een tegemoetkoming in plaats van een subsidie. De activiteiten zouden verwoord kunnen worden als het in stand houden van de musea voor de toekomst, maar eigenlijk gaat het om een tegemoetkoming in de gederfde inkomsten. DMO geeft aan inderdaad een deel van de gederfde inkomsten te willen financieren in de veronderstelling dat het VFonds een ander deel financiert.

FEZ merkt op dat er ook rekening moet worden gehouden met de berekeningswijze van het VFonds, om te voorkomen dat er sprake is van overcompensatie. De voorzitter geeft aan dat dit vooral van belang is indien qua wijze van subsidieverstrekking wordt gekozen voor directe vaststelling. Indien de subsidie eerst wordt verleend, kan het VFonds worden opgenomen als bijdrage derde. DUS-I merkt op dat hier juist een probleem zit omdat de werkelijke kosten niet objectief kunnen worden bepaald. DUS-I stelt daarom voor om te steunen op de berekeningswijze en een vaststelling voordat het VFonds haar subsidie heeft vastgesteld. Op die manier ligt de staatssteunproblematiek in ieder geval niet meer bij VWS.

Het ECS heeft de mogelijkheden geschetst. DMO gaat bij SMH na welke berekeningswijze wordt gehanteerd en WJZ neemt contact op met OCW over staatssteun.